

→ اعمال انسان هم درد دنیا و هم در آخرت به او بازمی گردد.

→ اگر کاری انجام شود به همان اندازه (نه بیشتر و نه کمتر) به انسان برمی گردد.

→ اگر کسی کار خوبی انجام دهد نیازی به وجود عدالت واقعی نیست. زیرا بنا بر رحمت خداوند بیش از چیزی که انسان انجام داده است به او برمی گردد.

→ اگر کسی کار بدی انجام دهد خدا از آن فرد توبه و بازگشت را قبول می کند تا از مجازات آن کالته شود (رحمت).
→ عین لطف و محسن خداوند هم حساب دکلمی دارد.

→ برخی از کارها امکان ندارد در این عالم به نفع داده شود.

→ عدالت در راستای منفی هیچگاه صورت نمی گیرد یعنی خدا هیچگاه کمتر از حق کار خوب و بیشتر از برای کار بد به انسان رفتار نمی کند. در راستای مثبت عدالت رخ نمی دهد و بیشتر از حق کار خوب و کمتر از برای کار بد به انسان رفتار نمی کند. این رفتار در مرحله ای بالاتر از عدالت محض است.

→ از جانب خدا به چند دلیل (اهل بر این است که عقوبت عمل در عین دنیا به انسان بر گردد):

(۱) بنا بر رحمت الهی: عذاب این دنیا خیلی کمتر از آخرت است. (کفایت)

(۲) عثت برای دیگران

(۳) امتداد: آنکه مجازات درد دنیا بسیار کوتاهتر از آخرت است، عذاب دنیوی محدودتر است

از نظر زمانی (کمیت) (شاکت به خط در به بعد)

* عقوبت کاری اگر به انسان وارد شود (مثلاً در این دنیا) (باید آخرت عقوبت آن شامل آن نمی شود).